

บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1
The Role of Administrators in Promoting Student Morality and Ethics
under Chachoengsao Primary Educational Service Area Office 1

สรสรเสริญ หุ่นแสน*, ศรีญกร ศิลปประเสริฐ**, กัญญา เอี่ยมพญา***,
พัชรินทร์ แก้วมาเมือง****, กัมปนาท วัชรธนาคม*****

Sansern Hunsan*, Sarunyaporn Sinlapaprasert**, Kanporn Aiemphaya***,
Patcharin Kaewmamuang****, Kumpanat Watchrathanakome*****

มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์, โรงเรียนอนุบาลชุมชนบางบ่อ (พิพัฒน์รังสรรค์)

Rajabhat Rajanagarindra University,

Bang Bo Community Kindergarten School (Pipat Rangsan)

Received: June 19, 2023 Revised: August 15, 2023 Accepted: November 7, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 และ 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 306 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครซีและมอร์แกน และใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า

1) ระดับความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสนับสนุนพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม รองลงมาได้แก่ ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ด้านการสนับสนุนการจัดกิจกรรม และด้านการสนับสนุนการจัดสิ่งแวดล้อมตามลำดับ

2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูที่มีต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 พบว่า ครูที่มีเพศ ระดับการศึกษาประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: บทบาทของผู้บริหาร, คุณธรรม, จริยธรรม

Abstract

The objectives of this research were 1) to examine the opinions of teacher officials on the role of school administrators in promoting morality and ethics among students; Under the Chachoengsao Elementary School Area Office Districts 1 and 2) to compare the opinions of teacher officials on the role of school administrators in promoting morality and ethics of students. Under the Chachoengsao Elementary School Area Office District 1, classified according to work experience and school size using quantitative research methodology. The sample consisted of 310 government teachers under the Chachoengsao Elementary School Area Office in District 1 for the academic year 2022. The instrument used in the study is a questionnaire of 5 levels of estimation. t-test and One-way ANOVA analysis

The results revealed that:

1) The level of opinion of teacher officials on the role of school administrators in promoting morality and ethics of students under the Chachoengsao Elementary School District Office District 1 as a whole is at a high level. When considering each aspect, it was found that the areas with the highest average were moral and ethical behavioral support, followed by role modeling, event support, and environmental support, respectively.

2) A comparison of the opinions of teacher officials on the role of school administrators in promoting morality and ethics of students under the Chachoengsao Elementary School Area Office in District 1 found that teachers with different genders, education levels, work experience. There is no difference in overall opinion. Teachers working in schools of different sizes. There was a statistically significant difference in overall opinion at the .01 level.

Keywords: Role of Administrators, Morality, Ethics

บทนำ

ความท้าทายของโลกในศตวรรษที่ 21 เป็นการใช้ชีวิตท่ามกลางโลกแห่งเทคโนโลยี โลกของเศรษฐกิจและการค้า โลกาภิวัตน์กับเครือข่าย ความสมดุลของสิ่งแวดล้อมและพลังงาน และ ปัญหาที่มีความซับซ้อนซึ่งไม่เคยพบเจอมาก่อน ส่งผลกระทบเชื่อมโยงไปทั่วโลก เช่น สถานการณ์ การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการปกครอง อย่างฉับพลันจนอาจกล่าวได้ว่าสถานการณ์นี้เป็นบททดสอบคุณธรรมความดีของคนและสังคม เพื่อสร้างความสมดุลให้กับโลกใบนี้ให้น่าอยู่กับทุกคนอย่างเท่าเทียม (กระทรวงศึกษาธิการ 2563 : 12) ในขณะที่โลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและส่งผลให้วิธีการทำงานของผู้นำต้องเปลี่ยนไป จึงทำให้สถานศึกษาต้องมองไปข้างหน้า เพราะการจัดการศึกษาที่มีมาแต่เดิมอาจจะตอบโจทย์โลกแห่งความเปลี่ยนแปลงใน ปัจจุบันไม่ได้อีกต่อไป อีกทั้งหลักสูตรการศึกษาที่สถาบันการศึกษามีอยู่แต่เดิมมานาน ก็อาจจะก้าวตามความเปลี่ยนแปลงไม่ทัน ประกอบกับความรู้ความสามารถของอาชีพบางสาขานั้น กลับไม่เป็นที่ต้องการอีกต่อไป ความท้าทายเหล่านี้เป็นสิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาทุกแห่งต้องตื่นตัวในเชิงรุก ดังที่

พรวิทย์ พัชรินทร์ตนะกุล (2562 : 5) กล่าวว่า การพัฒนาการศึกษาจึงเป็นเงื่อนไขสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการพัฒนาการศึกษาในฐานะกลไกหลักในการพัฒนาประเทศมาโดยตลอด โดยมุ่งเน้นการจัดการศึกษาตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ที่ได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างมีความสุข สอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 โดยมีวัตถุประสงค์การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นพลเมืองดี มีคุณลักษณะทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับบทบาทของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม รู้รักสามัคคี และร่วมมือผนึกกำลังสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2560 : 2)

ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นบุคคลที่สำคัญในการนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จดังที่ตั้งความมุ่งหมายไว้ โดยผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาคน พัฒนางาน และเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดขึ้นในองค์กรทางการศึกษา ให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ที่มีจุดเน้นเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา สอดคล้องกับอัญชลี มีบุญ (2561 : 1399) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารถือว่าเป็นบุคคลที่สำคัญอย่างยิ่งต่อองค์กรเนื่องจากเป็นผู้ที่มีบทบาทในการกำหนดนโยบาย การวางแผน การดำเนินงานแนวทางการปฏิบัติ และเป็นตัวอำนวยการให้กับผู้อื่นที่อยู่ภายในองค์กร หากผู้บริหารเป็นผู้ ที่มีจิตใต้สำนึก ในการกำหนดนโยบาย และยึดแนวทางในการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม อีกทั้งรู้จักการบริหารงาน ที่มีประสิทธิภาพ และมีคุณธรรม ย่อมส่งผลมายังองค์กร และสังคมโดยรวม ชุมชน หน่วยงาน องค์กร ระดับ ต่าง ๆ หรือแม้แต่ประเทศชาติ จำเป็นต้องมี “ผู้นำ” ที่จะเป็นผู้ที่กำหนดทิศทาง การดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของหน่วยงาน หรือองค์กรของตน ผู้นำมีอยู่ในทุกระดับตั้งแต่ระดับสังคม หรือหน่วยงานขนาดเล็กจนถึงองค์กรขนาดใหญ่หรือหน่วยงานระดับชาติ “ภาวะผู้นำ” ถือเป็นปัจจัย ที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง และมีส่วนต่อความสำเร็จ หรือความล้มเหลว หากองค์กรใดมีผู้นำ หรือผู้บริหารที่มีคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ความสามารถ ประสพการณ์ ความเชี่ยวชาญ ฯลฯ องค์กรหรือหน่วยงานนั้น ก็จะสามารถแข่งขันกับผู้อื่น และประสบความสำเร็จ ตามเป้าหมายที่วางไว้ได้เป็นอย่างดี

บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมจะต้องดำเนินการบริหารงานและจัดการเรียนรู้โดยเน้นให้มีการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมให้บังเกิดผลในเชิงรูปธรรมแก่ผู้เรียน โดยให้ครูเป็นผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับลักษณะของการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน โดยการจัดการศึกษาที่สมบูรณ์นั้นจะต้องพัฒนาทั้งด้านความรู้ ควบคู่กับคุณธรรมและจริยธรรม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 (2566 : 9) ได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในสถานศึกษา โดยกำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งจัดให้มีการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 โดยได้ดำเนินการโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้สถานศึกษานำไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียนได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติ ได้แก่ โครงการโรงเรียนคุณธรรม โครงการโรงเรียนวิถีพุทธ โครงการจัดกิจกรรมค่านิยม 12 ประการ โครงการลูกเสือต้านภัยยาเสพติดของสถานศึกษาและห้อง เรียนสีขาว โครงการนำนักเรียนเข้าวัดทุกวันพระและปฏิบัติศาสนกิจตามหลักคำสอนของศาสนาที่ตนนับถือ โครงการทำดีเพื่อพ่อ ซึ่งจากการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ส่งผลให้นักเรียนในสังกัดเป็นคนดี มีคุณธรรม มีทักษะทางสังคมที่เหมาะสม รักความเป็นไทย ห่างไกลยาเสพติด ดำรงตนในสังคมอย่างมีความสุข จะเห็นได้ว่าผู้บริหารจึงเป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญในการที่จะ

อำนวยการให้การจัดโครงการดังกล่าวประสบความสำเร็จและบรรลุวัตถุประสงค์ ทั้งนี้เพื่อให้สถานศึกษาได้มีส่วนในการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ซึ่งปัจจุบันปัญหาการขาดคุณธรรมจริยธรรมในนักเรียนเริ่มมีให้เห็นมากยิ่งขึ้น ดังที่พระครูพิศาลจริยากร (สังข์ขาว) และสุชน ประวัติติ (2562 : 138-139) กล่าวโดยสรุปว่า ปัญหาของนักเรียนและเยาวชนที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรมในสังคมไทย ได้แก่ ปัญหาการห่างเหินศาสนา ปัญหาการเป็นทาสของวัตถุนิยมและบริโภคนิยม ปัญหาค่านิยมที่เปลี่ยนแปลง ปัญหาการรับวัฒนธรรมที่ไม่เหมาะสมจากต่างประเทศ ปัญหาการทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวง ปัญหาความประพฤติที่ไม่เหมาะสมของเยาวชน สอดคล้องกับประภักดิ์ กุดหอม (2560 : 2) กล่าวว่า ปัญหาวิกฤตด้านคุณธรรมของผู้เรียน ได้แก่ นักเรียนบางส่วนขาดความมีระเบียบวินัย เข้าห้องเรียน ไม่ตรงเวลา การแต่งกายไม่ถูกระเบียบ ปฏิบัติตามข้อตกลงและกติกาศึกษาของโรงเรียนและห้องเรียนไม่ได้ ขาดความรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย ไม่ตั้งใจเรียน ไม่ส่งงานตามกำหนด ไม่มีความรับผิดชอบ สิ่งของเครื่องใช้ ไม่มีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่มีการเสียสละ และไม่มีสัมมาคารวะ ที่กล่าวมานี้เป็นปัญหาของสร้างเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ที่ขาดความชัดเจนของแนวทางในการปฏิบัติอย่างเป็นระบบหน้าที่ของโรงเรียนโดยผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำในการวางแผนพัฒนาระบบการดำเนินงานให้มีความชัดเจน การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเป็นเรื่องละเอียดอ่อน คุณธรรมเป็นเรื่องเกี่ยวกับความคิดและจิตใจที่ต้องตั้งงามของคน มีลักษณะเป็นนามธรรม ส่วนจริยธรรมเป็นการแสดงออกทางการประพฤติปฏิบัติซึ่งสะท้อนคุณธรรมภายในให้เห็นเป็นรูปธรรมบุคคลที่เกี่ยวข้องอาจรับรู้พฤติกรรมเดียวกัน หรือแตกต่างกัน ซึ่งบางคนเห็นว่ายอมรับได้ บางคนอาจมองว่าเป็นปัญหาก็ได้ ประกอบกับกฤตเมธ อุโนโพธิ สำเนา หมั่นแจ่ม และสายฝน แสนใจพรหม (2565 : 1315) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการโครงการโรงเรียนคุณธรรม ของโรงเรียนบ้านหนองเงือก อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน พบว่า ปัญหาการบริหารงานในด้านการวางแผนงาน สถานศึกษาไม่ได้ดำเนินการกำหนดคุณธรรมเป้าหมายตามขั้นตอนการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง นโยบายมีความซ้ำซ้อน ด้านการจัดการองค์กร ผู้บริหารสถานศึกษามีการมอบหมายงานตามสายงานบังคับบัญชา ไม่มีการกำหนดแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานที่ชัดเจน และด้านภาวะการณ์เป็นผู้นำมีการดำเนินงานตามสายบังคับบัญชาและกำหนดทิศทางการดำเนินงานไม่ชัดเจน จากปัญหาที่กล่าวมาแสดงให้เห็นว่าคุณธรรมจริยธรรมควรได้รับการส่งเสริมโดยผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งจะมิบทบาทหน้าที่ที่สำคัญในการกำกับดูแลการดำเนินการต่างๆ เพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่ ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนได้รับการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมเพื่อที่จะได้สั่งสมองค์ความรู้ และได้รับการบ่มเพาะเป็นประชากรที่มีคุณธรรมจริยธรรมต่อไป

จากข้อค้นพบและสภาพบริบทที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 1 เพื่อนำข้อมูลจากการวิจัยมาเป็นแนวทางในการพัฒนาบทบาทของผู้บริหารที่จะดำเนินงานในส่วนของการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมในสถานศึกษา ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนที่อยู่ในสถานศึกษาเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม และเป็นพลเมืองที่ดีของสังคมไทยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 1

2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

วิธีการดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรได้แก่ข้าราชการครูสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จาก 138 โรงเรียน รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 1,655 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1, 2565: 4)

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 ได้มาจากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของ เครจซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 306 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอนมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นในการปฏิบัติเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการสนับสนุนพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ด้านการสนับสนุนการจัดกิจกรรม และด้านการสนับสนุนการจัดสิ่งแวดล้อม มีลักษณะเป็นแบบ มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของ ลิเคิร์ต (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 121) จำนวน 57 ข้อ ได้ความเชื่อมั่น 0.89

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ผู้วิจัยติดต่อขอความร่วมมือกับครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

2) ผู้วิจัยนำส่งแบบสอบถามถึงครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

3) นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของคำตอบ เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้วิธีแจกแจงความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอผลการวิเคราะห์เป็นตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับพฤติกรรมปฏิบัติของผู้บริหารโดยใช้สถิติค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการแปรผลค่าเฉลี่ยที่ใช้ในแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) การแปรผล 5 ระดับ

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และความคิดเห็นของครูต่อบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษา โดยใช้สถิติได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA)

ผลการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างเป็นครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำนวน 306 คน เมื่อจำแนกตามตัวแปรเพศพบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 75.67 เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 24.33 ในด้านระดับการศึกษา ครูที่มีวุฒิมหาบัณฑิตคิดเป็นร้อยละ 87.43 สูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 10.55 ในด้านประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 1 – 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.57 จำนวน 6 - 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.00 จำนวน 10 ปี ขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 22.41 และจำแนกตามตัวแปรขนาดสถานศึกษา พบว่า ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็ก คิดเป็นร้อยละ 5.51 ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลาง คิดเป็นร้อยละ 30.33 ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 58.10

2. ระดับความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสนับสนุนพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม รองลงมาได้แก่ ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ด้านการสนับสนุนการจัดกิจกรรม และด้านการสนับสนุนการจัดสิ่งแวดล้อม ตามลำดับ

3. ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 ตามตัวแปร เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า

3.1 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่า t ระดับความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำแนกตามตัวแปร เพศ ผลการวิจัยพบว่า ภาพรวมไม่แตกต่างกัน

3.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวม ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนไม่แตกต่างกัน

3.3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวม ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ปฏิบัติงานต่างกันมีบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนไม่แตกต่างกัน

3.5 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวม ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้บริหาร

สถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสนับสนุนพฤติกรรมคุณธรรมจริยธรรม รองลงมาได้แก่ ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ด้านการสนับสนุนการจัดกิจกรรม และด้านการสนับสนุนการจัดสิ่งแวดล้อม ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมของโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรมเป็นนโยบายที่สำคัญของกระทรวงศึกษาธิการที่มอบให้ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงบทบาทหน้าที่ในการเป็นผู้อำนวยการการจัดกิจกรรมภายในโรงเรียนให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ โดยผู้บริหารต้องแสดงบทบาทที่จะสนับสนุนให้ครู บุคลากร และนักเรียนสามารถแสดงพฤติกรรมที่มีคุณธรรมจริยธรรมได้ตรงกับข้อกำหนดของกระทรวงศึกษาธิการ โดยโรงเรียนอาจจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรม โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาแสดงบทบาทหน้าที่เป็นแบบอย่างการประพฤติปฏิบัติ มีส่วนร่วมในการสนับสนุนการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรม รวมถึงผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องแสดงบทบาทในการสนับสนุนให้ครูและนักเรียนจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้มีความเหมาะสมกับบรรยากาศที่เสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียนในโรงเรียน อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษาที่ดีควรแสดงบทบาทที่เกี่ยวข้องกับจิตสำนึกรับผิดชอบต่อหน้าที่ สามารถปฏิบัติงานอยู่บนพื้นฐานของประโยชน์ที่จะเกิดกับโรงเรียนและนักเรียน รวมทั้งจะต้องเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรมจริยธรรมที่ดีให้กับครูและนักเรียน ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. 2562 (2565 : ออนไลน์) ที่ได้กำหนดการรักษารับผิดชอบของเจ้าหน้าที่รัฐไว้ว่า จะต้องยึดมั่นในสถาบันหลักของประเทศ อันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซื่อสัตย์สุจริต มีจิตสำนึกที่ดี และรับผิดชอบต่อหน้าที่ กล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และมีจิตสาธารณะ มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน ปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรม ดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ อีกทั้งยังสอดคล้องกับบริบท ขวัญศาวิน และ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2564 : 24-25) กล่าวว่า บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนเป็นปัจจัยความสำเร็จของการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรม ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำ มีทักษะในการบริหารจัดการโรงเรียน กำกับติดตามการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ และประเมินการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง เป็นหลักประกันให้การพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมประสบความสำเร็จ บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนเริ่มตั้งแต่การกำหนดนโยบาย จัดทำแผนปฏิบัติส่งเสริมสนับสนุนเสริมแรงให้แก่ผู้ปฏิบัติ สร้างกลไกการมีส่วนร่วมทั้งโรงเรียน นิเทศติดตามการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ จัดให้มีการประเมินผลและประชาสัมพันธ์ผลงานของโรงเรียนคุณธรรม บทบาทเหล่านี้ส่งผลให้โรงเรียนบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของเจจจิตร บุญมานอก และปณิธาน วรณวัลย์ (2565 : 50) ที่ได้วิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษาประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา อภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำแนกตามตัวแปรเพศ ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีเพศแตกต่างกันในภาพรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญอย่างเท่าเทียมกันในทุกเพศ ยอมรับในเรื่องความแตกต่างระหว่างเพศ และเข้าใจว่าทุกเพศสามารถที่จะเป็นครูที่ดี สามารถช่วยพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีได้ อีกทั้งผู้บริหารยังเข้าใจอัตลักษณ์ของเพศที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน โดยอาจมอบหมายงานที่เหมาะสมให้ครูในเพศที่แตกต่างกัน ทั้งนี้เพื่อให้การปฏิบัติงานในภาพรวมของสถานศึกษาออกมาเป็นรูปธรรมที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษายังสนับสนุนให้ครูต่างเพศสามารถทำกิจกรรมร่วมกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกันในการปฏิบัติงานในหน้าที่ต่าง ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งจะเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียนในการประพฤติปฏิบัติเกี่ยวกับการทำกิจกรรมต่าง ๆ สอดคล้องกับปณิธาน จางจิต (2565 : ออนไลน์) ได้กล่าวโดยสรุปว่า ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับปัจจัยต่าง ๆ ที่คนในองค์กรมองว่าเป็นการช่วยส่งเสริมความเสมอภาคทางเพศในองค์กร เช่น การยืดหยุ่นในการทำงาน หรือการสร้างบรรยากาศที่เอื้อในการสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ รวมทั้งมีโอกาสนี้จะทำงานอย่างเท่าเทียม กล้าที่จะพูดถึงไอเดียต่าง ๆ ของตน ซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจจะส่งผลให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างราบรื่นและบรรลุวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของนิสัลมิยะห์ อีสาเฮาะ และซิลป์ชัย สุวรรณณัฏ (2562 : 1934) ที่ได้วิจัย บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้ ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีเพศต่างกันในภาพรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน จำแนกตามตัวแปรเพศ เพราะผู้บริหารให้ความสำคัญเพศชายและเพศหญิงเท่าเทียมกัน และมีทัศนคติให้ความสำคัญต่อบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อพร้อมรับในการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมให้เกิดขึ้นจริงและสามารถปฏิบัติงานร่วมกันได้อย่างสม่ำเสมอ

2.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาพะเยา เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษาผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันในภาพรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูเข้าร่วมการพัฒนาตนเพื่อเสริมสร้างความรู้ที่จะนำมาสอนนักเรียนในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรม สนับสนุนให้ครูได้สอนในรายวิชาต่าง ๆ โดยการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียน ส่งผลให้นักเรียนได้รับการพัฒนาตนด้านคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งเป็นผลจากการที่ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับความร่วมมือจากครูในโรงเรียนในการช่วยกันอบรมให้ความรู้กับนักเรียนในเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรม สอดคล้องกับ พระครูพิศาลจริยากร (สังข์ขาว) และสุชน ประวัตินันท์ (2562 : 133) ที่กล่าวว่า การเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้กับคนในสังคมและประเทศชาตินับเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งที่ทุกภาคส่วนต่างได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในเรื่องคุณธรรม และจริยธรรมทั้งสิ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของอภิสรณ์ เอี่ยมสกุล สุชาติดา นันทะไชย และพร้อมพิไล บัวสุวรรณ (2563 : 101) ได้วิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมตามพระราชบัญญัติ มาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. 2562 ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการประพฤติปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมตาม พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. 2562 ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ในสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่คาดหวัง พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาที่แตกต่างกัน โดยภาพรวม มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าในภาพรวม ครูที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันเมื่อได้มาปฏิบัติงานภายใต้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 2 ได้รับรู้ข้อมูลภายใต้สิ่งแวดล้อมเดียวกันจึงทำให้มีมุมมองความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน

2.3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันโดยภาพรวม มีความคิดเห็นไม่แตกต่าง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงบทบาทในการบริหารงานโดยเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อีกทั้งผู้บริหารสถานศึกษาได้มอบหมายภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้กับครู โดยจัดแบ่งหน้าที่ตามความรับผิดชอบ มอบหมายงานที่มีความเหมาะสมกับบุคลิกภาพของครูในสถานศึกษา และมอบหมายงานโดยพิจารณาจากประสบการณ์ที่ครูได้เคยรับผิดชอบงานนั้นมา ส่งผลให้ครูเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน และมีความพร้อมที่จะส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปฏิภาณ กิตตินันท์วัฒน์ และธีรังกูร วรบำรุงกุล (2562 : 44) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องรู้คนทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้ใต้บังคับบัญชา เป็นประโยชน์ต่อการบริหารและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สอดคล้องกับงานวิจัยของปิ่นฉวีวัฒน์ สนั่นเล็ก และธีระพงศ์ บุศรา กุล (2563 : 51) ได้วิจัยเรื่อง คุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมของข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ต่างกัน เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตวิภาวดี ฯ มีพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรมไม่แตกต่างกัน เนื่องจากครูมีความคิดเห็นว่าคุณผู้บริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตวิภาวดี ฯ มีพฤติกรรมที่แสดงออกในการปฏิบัติต่อครูทุกคนในโรงเรียน อยู่บนพื้นฐานของหลักคุณธรรม จริยธรรม ถึงความชอบธรรมแบบเดียวกัน โดยไม่คำนึงถึงประสบการณ์การทำงานของครู เพราะถือว่าครูทุกคนล้วนมีความรู้ มีความถนัดที่ต่างกันออกไป และให้เกียรติครูเสมอเหมือนกัน จึงทำให้ไม่มีปัญหาของความเหลื่อมล้ำระหว่างครูใหม่ที่ยังไม่มี ประสบการณ์และครูที่มีประสบการณ์ด้านงานสอนมาแล้ว

2.4 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดต่างกันโดยภาพรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาในขนาดสถานศึกษาที่แตกต่างกันอาจมีบทบาทการปฏิบัติงานคุณธรรมจริยธรรมที่ต่างกัน โดยการวิจัยเรื่องนี้ ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่จะมีค่าเฉลี่ยสูงสุด เนื่องจากสถานศึกษาที่มีขนาดใหญ่ผู้ที่มาจะเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีประสบการณ์มากจึงจะมาดำรงตำแหน่งนี้ได้ ประกอบกับการสถานศึกษาขนาดใหญ่มีจำนวนครู และบุคลากรในสถานศึกษาเป็นจำนวนมาก จึงส่งผลให้การปฏิบัติงานมีการกระจายภารกิจออกไป ประกอบกับงบประมาณของสถานศึกษาขนาดใหญ่จะได้รับการจัดสรรเป็นจำนวนมาก ซึ่งแตกต่างจากสถานศึกษาขนาดเล็ก ที่มีค่าเฉลี่ยน้อย เนื่องจาก สถานศึกษา

ขนาดเล็กมีครู และบุคลากรทางการศึกษาจำนวนน้อย ภารกิจการปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา คุณธรรมจริยธรรมจึงไม่กระจายตัว ยังคงเป็นภารกิจที่ครูหรือบุคลากรในแต่ละคนจะต้องรับภารกิจจำนวนมาก ประกอบกับงบประมาณที่ได้รับก็จะได้รับการจัดสรรน้อยกว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่ แต่ผู้บริหารสถานศึกษายังคงให้ความสำคัญกับกระบวนการปฏิบัติงานมีการวางแผน อำนวยการ และติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับพระมหาสมบุรณ์ สุทธิโม (2557 : 157) กล่าวโดยสรุปว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ต้องสามารถวางแผนการทำงาน อย่างเป็นขั้นตอน อำนวยการในการปฏิบัติงาน การติดตามผลการปฏิบัติงาน เตรียมการป้องกันการแก้ไข ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น สามารถตัดสินใจแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ และสอดคล้องกับชุตินา ศิริไพโรวัน เขาวิน แก้วมโน และตริยภูมิินทร์ ตริตริศวร (2561 : 377) ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ ผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1 ผลการวิจัยปรากฏว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาควรประกอบไปด้วย การเป็นผู้ที่ กล้า ตัดสินใจ ไม่ทอดทิ้งงานที่ได้รับมาจากส่วนบน ไม่ควรปิดภาระงาน ควรเป็นผู้ลดภาระงานของครู ในสิ่งที่สมควร สามารถกระตุ้นผู้ใต้บังคับบัญชาให้มีการใฝ่รู้ใฝ่เรียน สามารถกล้าเผชิญหน้ากับปัญหา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปปฏิบัติ

1. ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรดำเนินการให้มีการพัฒนาเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมที่ เกี่ยวข้องกับด้านสิ่งแวดล้อม เช่น มีการส่งเสริมให้ทุกห้องเรียนจัดป้ายนิเทศที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม จริยธรรม เป็นต้น
2. ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรม เช่น การจัดสัปดาห์วิชาการคุณธรรมจริยธรรม เป็นต้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเรื่อง “คุณธรรมจริยธรรมในสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน”
2. ควรศึกษาเรื่อง “การพัฒนาคุณลักษณะผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณธรรมจริยธรรมในสถานศึกษา”

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). **สภาวะการศึกษาไทย 2561/2562: การปฏิรูปการศึกษาในยุค ดิจิทัล**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- กฤตเมธ อุ่นโพธิ, สำเนา หมิ่นแจ่ม และสายฝน แสนใจพรม. (2565). การศึกษาสภาพปัญหาการบริหาร จัดการโครงการโรงเรียนคุณธรรมของโรงเรียนบ้านหนองเงือก อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน. ใน **การประชุมวิชาการระดับชาติและระดับนานาชาติ ประจำปี 2564. สมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย**. 1315-1328.
- เจจจิตร บุญมานอก และปณิธาน วรณวัลย์. (2565). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้ส่งเสริม คุณธรรมจริยธรรมนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6. **วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร**. 10(40) : 50-59.

- ชุติมา ศิริโพรวน, เซาวณี แก้วมโน และตรัยภูมินทร์ ตริตริศวร. (2561). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของ
ผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี
เขต 1. **การประชุมหาตใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 9 “พลวัตการศึกษายุค
เศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล”**. 372-348.
- นรินทร์ ขวัญควิน และรุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2564). การพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมให้ประสบผลสำเร็จ.
วารสารครุศาสตร์สาร. 15(1) : 13-27.
- นิสสัยยะห์ อีสาเฮาะ และศิลาปชัย สุวรรณมณี. (2562). บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาโรงเรียน
คุณธรรมตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนใต้.
ใน **การประชุมวิชาการเสนอผลการวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 20**. 1928-1937.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). **การวิจัยเบื้องต้น**. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ปฎิภาณ กิตตินันท์วัฒน์ และธีรังกูร วรบำรุงกุล. (2562). คุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนา
ทรัพยากรมนุษย์ยุคไทยแลนด์ 4.0. **วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม**. 38(6) : 44-55.
- ปณิตยา จ่างจิต. (2565). **เมื่อผู้บริหารหญิง ก้าวนำ ความหลากหลาย สร้างองค์กร “สำเร็จ”**.
[ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2566. จาก
https://www.matichon.co.th/lifestyle/social-women/news_2130404.
- ประภัทร์ กุดหอม. (2560). **การพัฒนาหลักสูตรเสริมตามแนวคิดเมตาคอนิกซ์ และการเรียนรู้โดยใช้
บริบทเป็นฐาน เพื่อเสริมสร้างทักษะ และกระบวนการทางคณิตศาสตร์ของ นักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 5**. ปรินญาณิพนธ์ปรัชญาดุขฎิบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน.
บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ปณณวัฒน์ สนเล็ก และธีระพงศ์ บุศรากุล. (2563). คุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสท
วิทยาเขตวิภาวดี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร.
วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น. 6(4) : 41-53.
- พรวิทย์ พชรินทร์ตะนกุล. (2562). ความบังเอิญที่ลงตัว. นิตยสารผู้จัดการ. 5.
- พระครูชัยรัตนกร. (2565). คุณธรรม จริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ ในองค์กร
ยุคดิจิทัล. **วารสารวิชาการ มจร บุรีรัมย์**. 7(1) : 307-321.
- พระครูพิศาลจริยากร เลขชมโม (สังข์ขาว) และสุชน ประวัตินดี. (2562). จริยธรรม: ปัญหาพฤติกรรมและ
การจัดการในปัจจุบันของสังคมไทย. **วารสาร มจร มนุษยศาสตร์ปริทรรศน์**. 5(2) : 131-145.
- พระมหาสมบุรณ์ สุขโม. (2557). **คุณธรรมจริยธรรมกับผู้บริหารสถานศึกษา**. ภาควิชาการบริหาร
การศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ภัสสรณ์ เอี่ยมสกุล, สุชาติ นันทะไชย และพร้อมพิไล บัวสุวรรณ. (2563). ความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับ
การประพฤติปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมตามพระราชบัญญัติ มาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. 2562 ของ
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. **วารสารครุศาสตร์
ปริทรรศน์**. 7(2) : 92-104.

- ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต (ศปท.) กระทรวงการต่างประเทศ. (2565). พระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. 2562. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม 2566. จาก <https://acc.mfa.go.th/th/content/103362page=5d6baca15e39c3f5c005c46&menu=5d6baca15e39c3f5c005c47>.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 1. (2566). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1. ฉะเชิงเทรา : ม.ป.ท.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2560 – 2579. กรุงเทพมหานคร พริกหวานกราฟฟิก.
- อัญชลี มีบุญ. (2561). คุณธรรม จริยธรรม สำหรับผู้บริหารที่สอดคล้องกับการปกครองในองค์ภาครัฐ. *Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*. 11(3) : 1399-1408.
- Krejcie, R. and Morgan, D. W. Determining Sample Size for Research Activities: *Educational and Psychological Measurement*. 30: 607-608.